

Dag van de scheiding 2021

Onderzoeksrapport

Jorn Lingsma
Thijs Boomsma
M211394
30 augustus 2021

NEDERLANDSE VERENIGING

Familie- en erfrecht
Advocaten
Scheidingsmediators

motivaction
insights and strategy

Achtergrond

In opdracht van de Nederlandse vereniging van Familie- en erfrecht Advocaten Scheidingsmediators (vFAS), heeft Motivaction International B.V. een onderzoek uitgevoerd naar de culturele verschillen bij echtscheiding.

De vFAS is een vereniging van advocaten die gespecialiseerd zijn in het personen-, familie- en erfrecht. Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat één op de drie getrouwde stellen op den duur scheidt. Voor de vFAS was dit de aanleiding om een speciale dag in het leven te roepen waarop landelijk aandacht wordt gevraagd voor het belang van deskundige begeleiding bij scheidingen: de 'Dag van de Scheiding'. Het uiteindelijke doel is het verbeteren van het proces rondom echtscheidingen, zodat (ex-) partners zorgvuldig en respectvol uit elkaar gaan.

Een ruime meerderheid van de vFAS leden behandelen echtscheidingen van cliënten met een religieuze of culturele achtergrond. In de huidige maatschappij komen steeds vaker mensen met verschillende religies uit verschillende landen en culturen met elkaar in contact. Dat leidt tot relaties met interculturele verschillen, die net als andere relaties niet altijd stand houden. Het doel van het onderzoek was om te achterhalen in hoeverre een andere culturele achtergrond van partners of culturele verschillen tussen partners van invloed zijn op de afwikkeling van een scheiding en de begeleiding hiervan.

Doel- en probleemstelling van het onderzoek

De doelstelling van het onderzoek luidt:

Met de Dag van de scheiding willen wij vFAS aandacht vragen voor een belangrijk thema in het familierecht. Dit jaar wordt dat gedaan aan de hand van de resultaten van dit onderzoek over hoe een andere culturele achtergrond van partners of culturele verschillen tussen partners van invloed kan zijn op de afwikkeling van een scheiding en de begeleiding hiervan ten einde input te leveren voor een PR-campagne rond de 'Dag van de Scheiding'

Het onderzoek geeft antwoord op de volgende vragen:

Emotioneel:

- In hoeverre zijn de verschillen bij partners met een andere culturele of religieuze achtergrond de reden van de echtscheiding?
- In hoeverre verloopt een echtscheiding moeilijker wanneer de partners een andere culturele of religieuze achtergrond hebben?
- Wat is de invloed van interculturele verschillen op de afwikkeling van een scheiding?

Proces:

- In hoeverre wordt er in het huidige rechtssysteem en/of in de huidige wet- en regelgeving en/of scheidingsbegeleiding rekening gehouden met (verschillende) culturele achtergronden van scheidende personen?
- In hoeverre zijn partners met een andere culturele of religieuze achtergrond zich ervan bewust dat zij bij een afwikkeling mogelijk te maken hebben met een ander (buitenlands) recht dan het Nederlandse recht?
- Laten cliënten die in het buitenland gehuwd zijn, het huwelijk registreren in Nederland?

Methode, opzet en leeswijzer

Methode

Het veldwerk voor dit onderzoek is **online** uitgevoerd. De online vragenlijst bestond uit circa 25 vragen.

Steekproef In totaal hebben n=254 leden van vFAS meegedaan aan het onderzoek. In de vragenlijst is een selectie toegepast op het behandelen van echtscheidingen en het behandelen echtscheidingen met cliënten met een religieuze of culturele achtergrond. Na de selectie bleef een steekproef van n=232 over.

De respondenten van deze steekproef zijn afkomstig uit ledenbestand van vFAS. De steekproef is niet gewogen

Veldwerk

- Het veldwerk is uitgevoerd in de periode 6 juli tot 16 juli 2021.
- Overige onderzoekstechnische informatie staat beschreven in de bijlage.

Leeswijzer

De hoofddoelgroep die wordt besproken in dit rapport zijn vFAS leden die echtscheidingen behandelen met cliënten met een religieuze of culturele achtergrond.

In deze rapportage laten we in de grafieken de resultaten zien op totaalniveau. We onderscheiden 2 groepen:

1. Praktijken waarvan minder dan 25% van de cliënten een religieuze achtergrond, buitenlandse nationaliteit hebben of die langere tijd in het buitenland hebben gewoond.
2. Praktijken waarvan meer dan 25% van de cliënten een religieuze achtergrond, buitenlandse nationaliteit hebben of die langere tijd in het buitenland hebben gewoond.

Wanneer er significante verschillen zichtbaar zijn op deze twee groepen, dan rapporteren we die. In de tekst geven we een significante oververtegenwoordiging weer in het **groen** en een significante ondervertegenwoordiging in het **oranje**.

Samenvattende conclusies (1/2)

Bijna driekwart van de leden komt weleens zaken tegen waarbij de interculturele verschillen tussen echtgenoten/partners de oorzaak is van de scheiding.

Bijna de helft van de vFAS leden merkt dat het aantal interculturele scheidingen toeneemt in de afgelopen 5 jaar. De meerderheid geeft aan dat interculturele verschillen van invloed zijn op de afwikkeling, met name vanwege een andere verwachting van de afwikkeling. Maar ook het niet (voldoende) beheersen van de Nederlandse taal, dat andere begeleiding nodig is vanwege andere normen en waarden en communicatieproblemen spelen een rol. Wanneer er een andere begeleiding nodig wordt geacht dan is dit vaak rond de positie van de man, vrouw of kinderen of de invloed van religie op het scheidingsproces. Verder valt het op dat de bruidsschat ook een andere begeleiding vraagt, een fenomeen dat in Nederland niet veel voorkomt.

Clënten willen vaak in Nederland scheiden omdat ze hier woonachtig zijn en omdat men denkt dat het makkelijker is om in Nederland te scheiden.

Ruim 1/3 van de leden ziet de combinatie van een religieus met een wettelijk huwelijk 1 tot 5 keer per jaar terug in zijn praktijk. Waarbij Islamitische huwelijken veruit het meest voorkomen, gevolgd door christelijke.

In de meerderheid van de gevallen komt het slechts enkele keren per jaar voor, dat partners niet willen meewerken aan een religieuze echtscheiding.

Bij scheidende personen met verschillende culturele of religieuze achtergronden ontstaan problemen omtrent de zorgregeling en de mediation verloopt ook moeizamer.

Slechts een enkeling denkt dat partners met verschillende culturele achtergronden meer begrip voor elkaar hebben bij de scheiding.

Bij ruim één derde komt het regelmatig of vaker voor dat bij de afwikkeling van een scheiding er een buitenlands recht van toepassing is.

De invloed van het buitenlandse recht is het sterkst op de vermogensafwikkeling en het pensioen en veel minder groot bij de zorgregeling. Het komt soms zelfs voor dat het toepasselijk recht op het vermogensregime wijzigt gedurende het huwelijk door het zgn. wagonstelsel. Het grootste deel van de cliënten is helaas niet op voorhand bekend met de toepassing van een ander recht dan het Nederlandse recht. Deze toepasselijkheid wordt dan ook in veel gevallen genegeerd. Bijna 1 op de 3 denkt dat zijn/haar cliënten niet op de hoogte zijn van het feit dat er andere wetten gelden in Nederland dan in het land van herkomst. Terwijl een ruime meerderheid aangeeft dat zijn/haar cliënten niet op voorhand bekend zijn dat een ander recht, dan het Nederlandse recht, van toepassing is op de scheiding.

Samenvattende conclusies (2/2)

Ruim één derde van de vFAS leden acht dat cliënten met een culturele of religieuze achtergrond vaker op zoek gaan naar een advocaat met dezelfde culturele of religieuze achtergrond.

Van de vFAS leden die echtscheidingen behandelen van cliënten met een religieuze of culturele achtergrond is een (klein) deel (21%) van mening dat er niet voldoende rekening wordt gehouden in het huidige rechtssysteem met de culturele achtergrond van scheidende personen. En 31% vindt ook dat er onvoldoende rekening wordt gehouden met de scheidingsbegeleiding van personen met een culturele achtergrond. vFAS leden die vaker cliënten hebben die een culturele of een religieuze achtergrond hebben, vinden vaker dat in het huidige rechtssysteem en de scheidingsbegeleiding niet voldoende rekening wordt gehouden met personen die een culturele achtergrond hebben.

Slechts een kwart laat het huwelijk registreren in Den Haag bij de afdeling Landelijke Taken.

Dit gebeurt vaker bij vFAS leden die meer cliënten met een culturele of religieuze achtergrond behandelen.

In ruim de helft van de gevallen komt het slechts een enkele keer voor per jaar (1-10 keer) dat cliënten in het buitenland voor de wet zijn getrouwd. Bij vFAS

leden die vaker cliënten met een culturele of religieuze achtergrond behandelen komt het vaker voor dat ze cliënten behandelen die in het buitenland gehuwd zijn voor de wet. De Marokkaanse en Turkse nationaliteit komen veruit het meest voor in de praktijk onder vFAS leden.

Resultaten

A person is working on a laptop in a modern office setting. The background shows a large window with a view of a city, including a prominent domed building. The foreground shows a desk with a laptop, a pen, and a document featuring various charts and graphs. A semi-transparent dark blue banner is overlaid across the middle of the image, containing the word "Resultaten" in white text. A red diagonal banner is in the bottom right corner, featuring a white logo.

NEDERLANDSE VERENIGING

Familie- en erfrecht
Advocaten
Scheidingsmediators

Goed mogelijke
begeleiding

Juridische
& emotionele ka

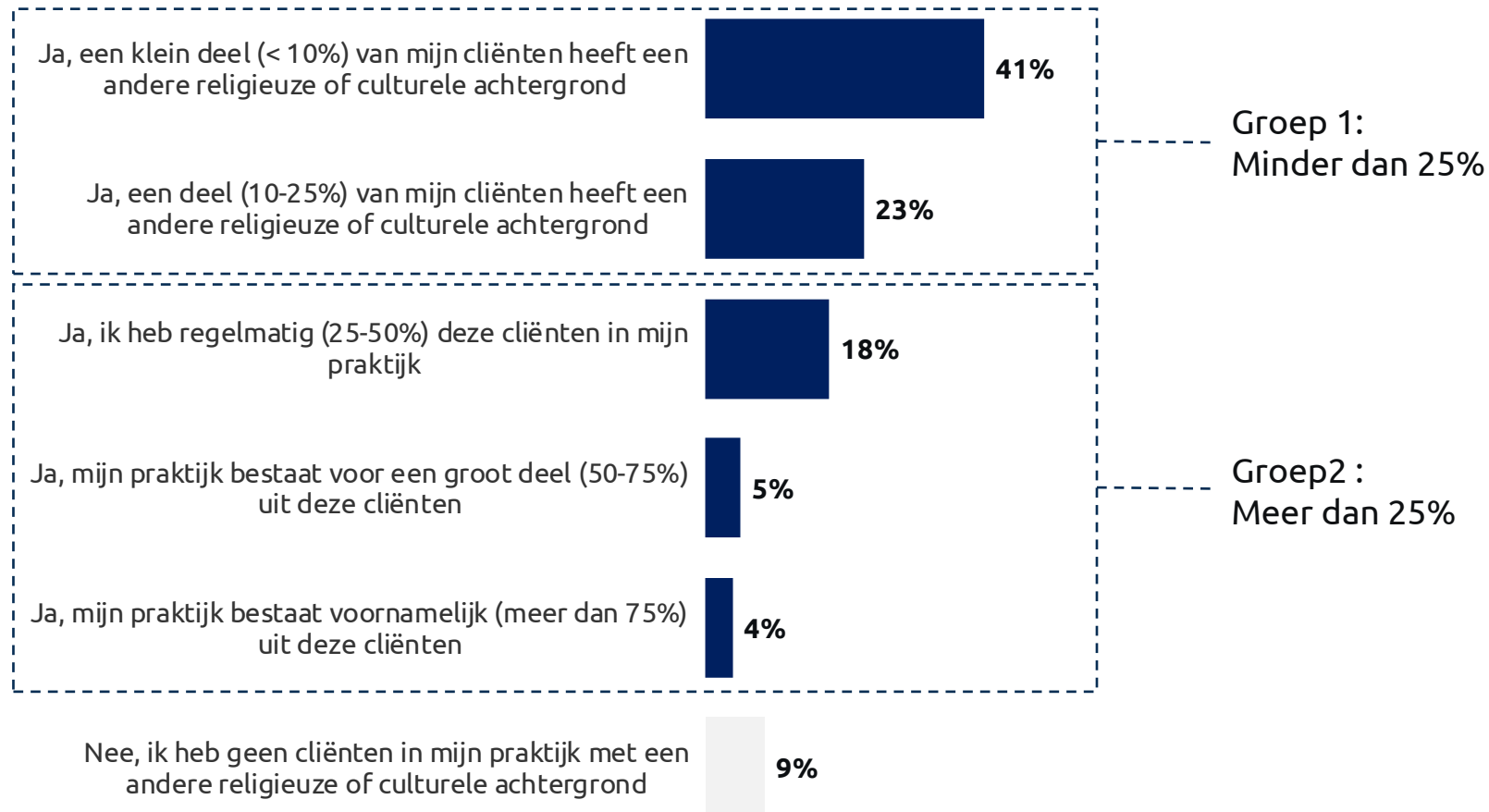

Profiel vFAS-leden

9 op de 10 praktijken heeft cliënten met een religieuze achtergrond, buitenlandse nationaliteit of die langere tijd in het buitenland hebben gewoond

Aandeel cliënten met religieuze of culturele achtergrond

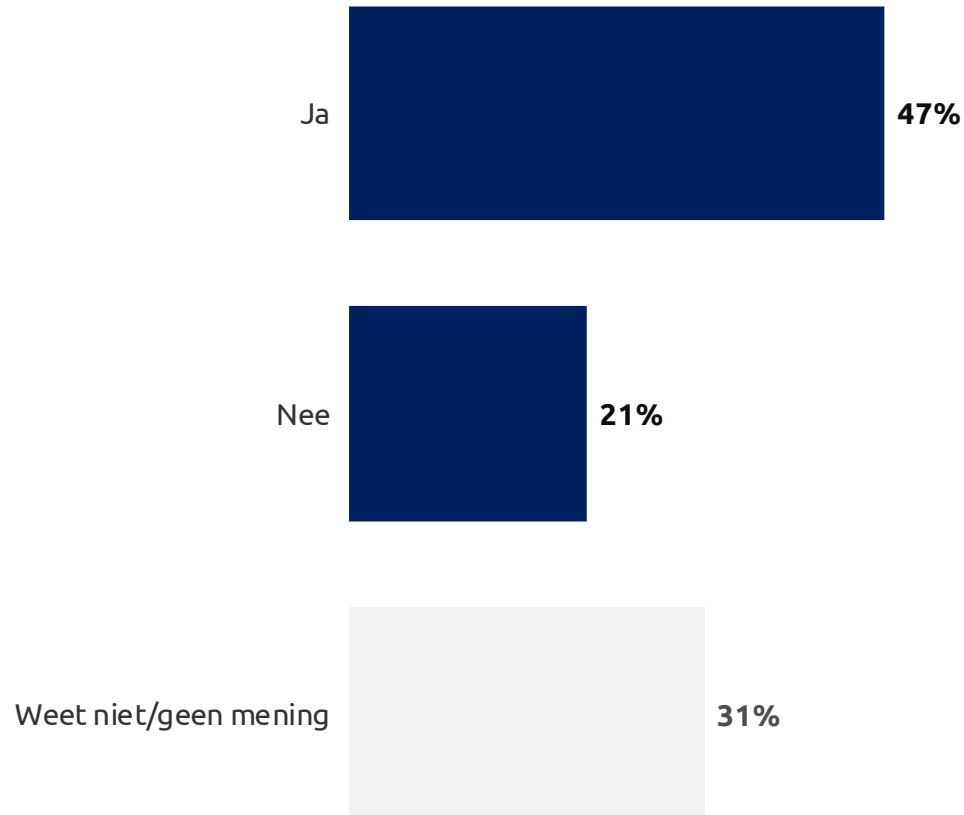
Op basis van de grafiek hiernaast, onderscheiden we 2 groepen:

1. Groep 1: Praktijken waarvan minder dan 25% van de cliënten een religieuze achtergrond, buitenlandse nationaliteit hebben of die langere tijd in het buitenland hebben gewoond
2. Groep 2: Praktijken waarvan meer dan 25% van de cliënten een religieuze achtergrond, buitenlandse nationaliteit hebben of die langere tijd in het buitenland hebben gewoond

Q3. Staat u cliënten bij met een religieuze achtergrond, buitenlandse nationaliteit of die langere tijd in het buitenland hebben gewoond en dientengevolge gewend zijn (geraakt) aan andere gewoonten, normen en waarden? (Basis: allen, n=254)

1 op de 5 advocaten vindt dat er onvoldoende rekening wordt gehouden met de culturele achtergronden van scheidende personen?

Huidige rechtssysteem rekening houden met culturele achtergronden van scheidende personen

Groep 2 geeft vaker aan dat ze vinden dat het huidige rechtssysteem niet voldoende rekening houdt met culturele achtergronden van scheidende personen, vergeleken met **groep 1** (Nee: **38%** vs **14%**).

Q3a Vindt u dat er in het huidige rechtssysteem en/of in de huidige wet- en regelgeving voldoende rekening wordt gehouden met de culturele achtergronden van scheidende personen? (Basis: heeft cliënten met een religieuze of culturele achtergrond, n=232)

Open antwoorden: verbeteringen in het rechtssysteem m.b.t. scheidende personen met culturele achtergronden

“Meer culturele diversiteit doordat de begeleiding, hulpverlening en rechtspraak meer oog heeft voor andere gewoontes, tradities en gebruiken. Met name de Nederlandse hulpverlening en rechtspraak schiet hierbij te kort door hiermee onvoldoende rekening te houden. Bijvoorbeeld als het gaat om ouders en kinderen en hoe daarmee om te gaan in het kader van een OTS. Maar ook de rechtspraak bij internationale echtscheidingen / verhuiz zaken bij expats.”

“Meer aandacht voor de achtergrond van partijen en de reden voor specifieke keuze voor ander rechtssysteem i.p.v. toch redelijk snel te beslissen dat Nederlands recht van toepassing is.”

“Begrip vanuit de rechtbanken, maar ook vanuit de RvdK en de GI's, voor de culturele achtergrond. Het benaderen en uitleggen, maar zeker ook interpreteren van gedrag moet niet uitsluitend met de NL'dse bril. Wat minder oordelen. Wat meer inleven en willen begrijpen. Taalbarrières maken communicatie lastig en worden vaak ten nadele uitgelegd van degene die de Nldse taal niet zo goed beheerst.”

“Meer diversiteit (of kennis daarover) onder rechters, mediators en advocaten en aandacht voor de culturele verschillen, m.n. ook betreffende de gevolgen daarvan voor de kinderen.”

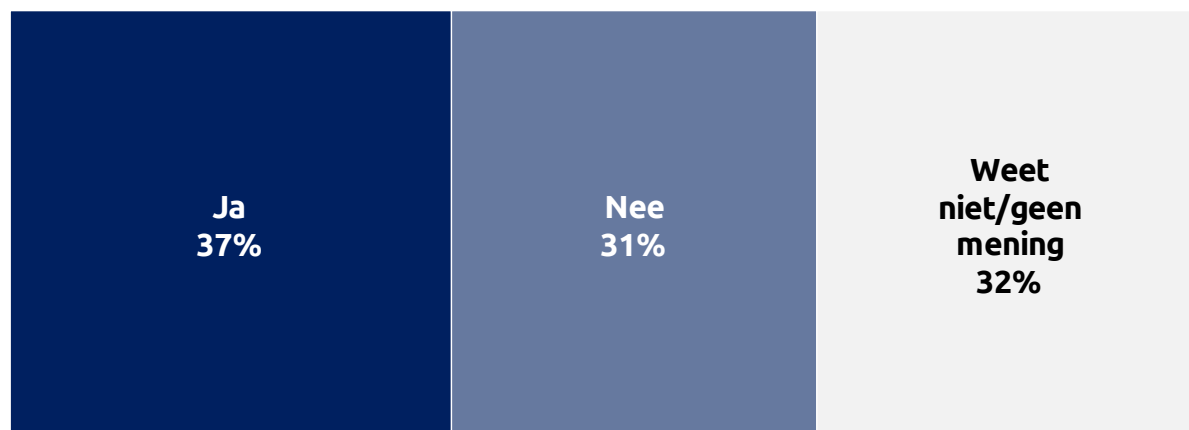
“In mijn praktijk heb ik vaak te maken met cliënten met een niet Nederlandse en daar bovenop ook nog vaak een vluchtelingen achtergrond. Huwelijk, verhoudingen en uiteengaan hebben voor hun een geheel andere achtergrond. Daarmee ook het ouderschap, Ouderschapsplan, gezamenlijk gezag etc. Wij leggen wel heel erg onze normen op aan hen, een slag die zij niet in een zo korte tijd kunnen maken. Met regelmatig veel frustratie van dien.”

Q3b. Wat zou er in het rechtssysteem moeten veranderen om dit te verbeteren? (Basis: vindt dat er niet genoeg rekening wordt gehouden met religieuze of culturele achtergronden in het rechtssysteem in NL, n=49)

Bijna één derde van de advocaten vindt dat er onvoldoende rekening wordt gehouden en bijna één derde weet het niet

Wordt er in de scheidingsbegeleiding rekening gehouden met culturele achtergronden van scheidende personen?

Groep 2 geeft vaker aan dat ze vinden dat er niet voldoende rekening wordt gehouden met culturele achtergronden van scheidende personen wat betreft de scheidingsbegeleiding, vergeleken met **groep 1** (Nee: **51%** vs **22%**).

Q3c. Vindt u dat er bij scheidingsbegeleiding in Nederland (in het algemeen) voldoende rekening wordt gehouden met de culturele achtergronden van scheidende personen? (Basis: heeft cliënten met een religieuze of culturele achtergrond, n=232)

Open antwoorden: veranderingen in het rechtssysteem m.b.t. scheidingsbegeleiding van scheidende personen met culturele achtergronden

“Vroege hulpverlening voor buitenlandse echtparen in eigen taal en door iemand uit eigen cultuur.”

“Vooral voorlichting over de manier waarop hier wordt omgegaan met de kinderen na een scheiding. Wat hierin van ouders wordt verwacht. Dat het uitgangspunt hierin is dat beide ouders een belangrijke rol blijven spelen.”

“Meer begrip voor de culturele verschillen en andere invalshoeken terzake van de echtscheiding voor partijen.”

“Tijdens mediation meer aandacht besteden aan culturele verschillen tussen de partners om zo meer erkenning en wederzijds begrip te bereiken.”

“Het recht is van toepassing op iedereen. Daar dient geen onderscheid naar cultuur of achtergrond te worden gemaakt. In de aanpak van de scheiding, en het begrip voor het achterliggend conflict, is meer context van de cultuur en achtergronden nodig. Dat kan conflicten vroegtijdig in de kiem smoren en escalatie voorkomen.”

“Aan het rechtssysteem hoeft niets te worden veranderd, aan de benadering van mensen met een dergelijke achtergrond + kennis over andere achtergrond is nog wel een slag te maken.”

“Meer informatie/kennis verschaffen, vooral wat andere culturen voor invloed hebben op het gedrag van mensen in een scheidingssituatie.”

“Er zou meer kennis moeten zijn van de diverse culturele verschillen zodat er meer afstemming mogelijk is in individuele dossiers of procedures. Niet alles is op te lossen door te kijken met een Nederlandse bril.”

Q3d. Wat zou er in het rechtssysteem moeten veranderen om dit te verbeteren?? (Basis: .vindt dat er niet genoeg rekening wordt gehouden bij scheidingsbegeleiding met de culturele achtergronden van scheidende personen, n=71)

Meerderheid acht dat de eigen culturele achtergrond geen invloed heeft op de manier waarop zij zaken behandelen

Perceptie eigen invloed culturele achtergrond op behandeling zaken

Ja, namelijk:

24%

"Meer kennis, ervaring,
inlevingsvermogen,
creativiteit en begrip."

* Resultaten zijn indicatief
vanwege de lage n=34)

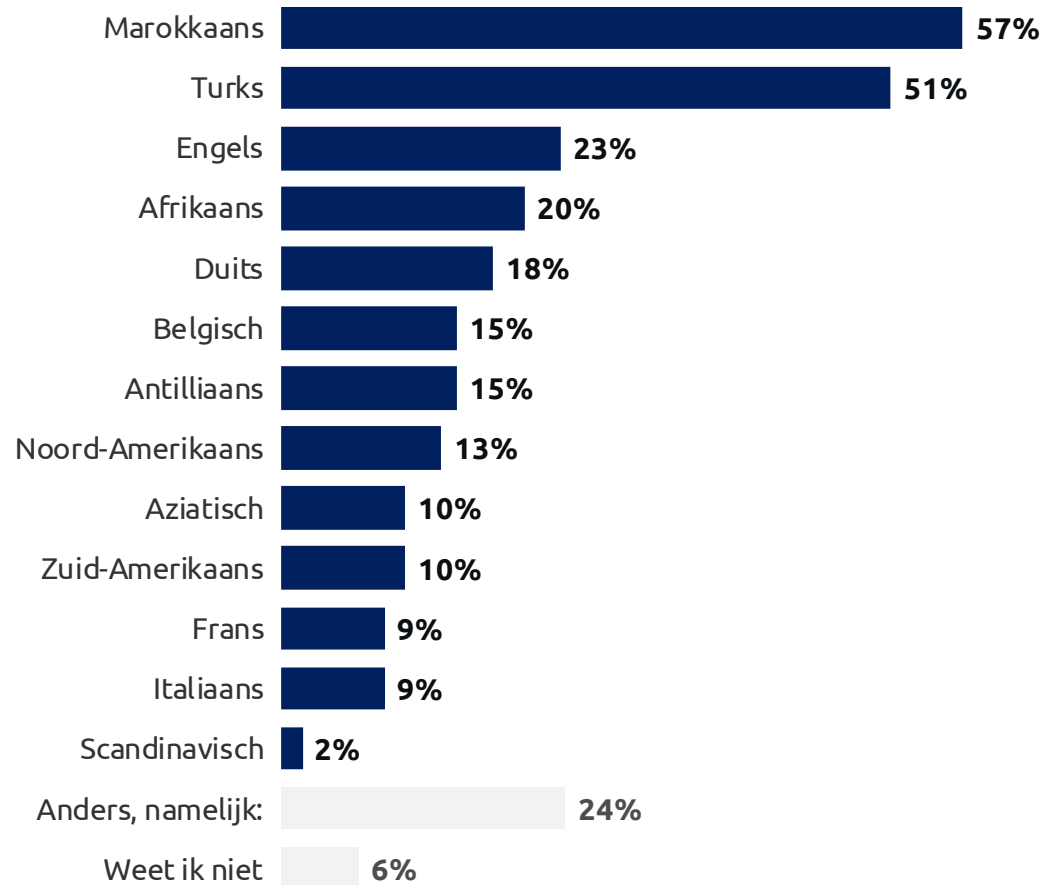
Weet ik niet

3%

Q4a. Heeft uw eigen culturele of niet Nederlandse komaf invloed op hoe u uw zaken behandelt? (Basis: heeft zelf een culturele achtergrond, n=34)

De Marokkaanse en Turkse nationaliteit komen veruit het meest langs in de praktijk

Aandeel nationaliteiten in de praktijken

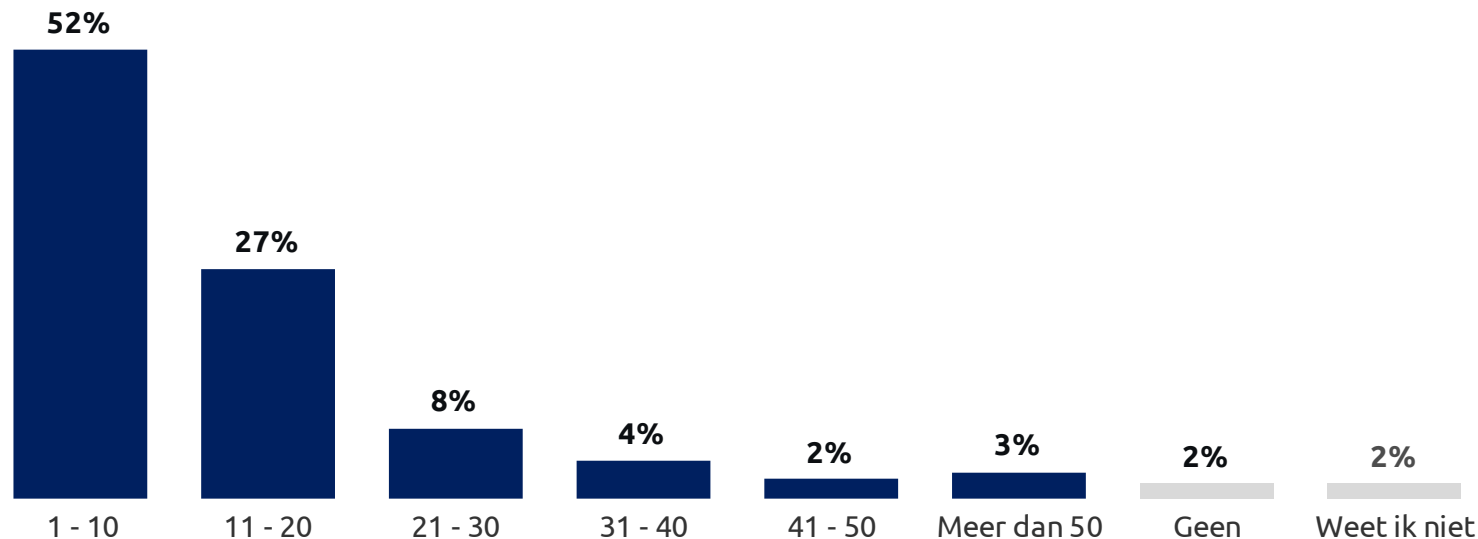

Groep 2 geeft vaker aan de Noord-Amerikaanse (22% vs 10%), Italiaanse (16% vs 6%), Franse (14% vs 6%) en de Scandinavische (4% vs 1%) nationaliteiten tegen komen in de praktijk, vergeleken met **groep 1**.

Q5. Welke nationaliteiten, naast Nederlands, komt u het meest tegen in uw praktijk? (Basis: heeft cliënten met een religieuze of culturele achtergrond, n=232)

Meerderheid komt slechts tussen de 1 en de 10 keer klanten tegen die in het buitenland voor de wet zijn getrouwd in de afgelopen 3 jaar

Aantal cliënten die in buitenland voor de wet zijn getrouwd

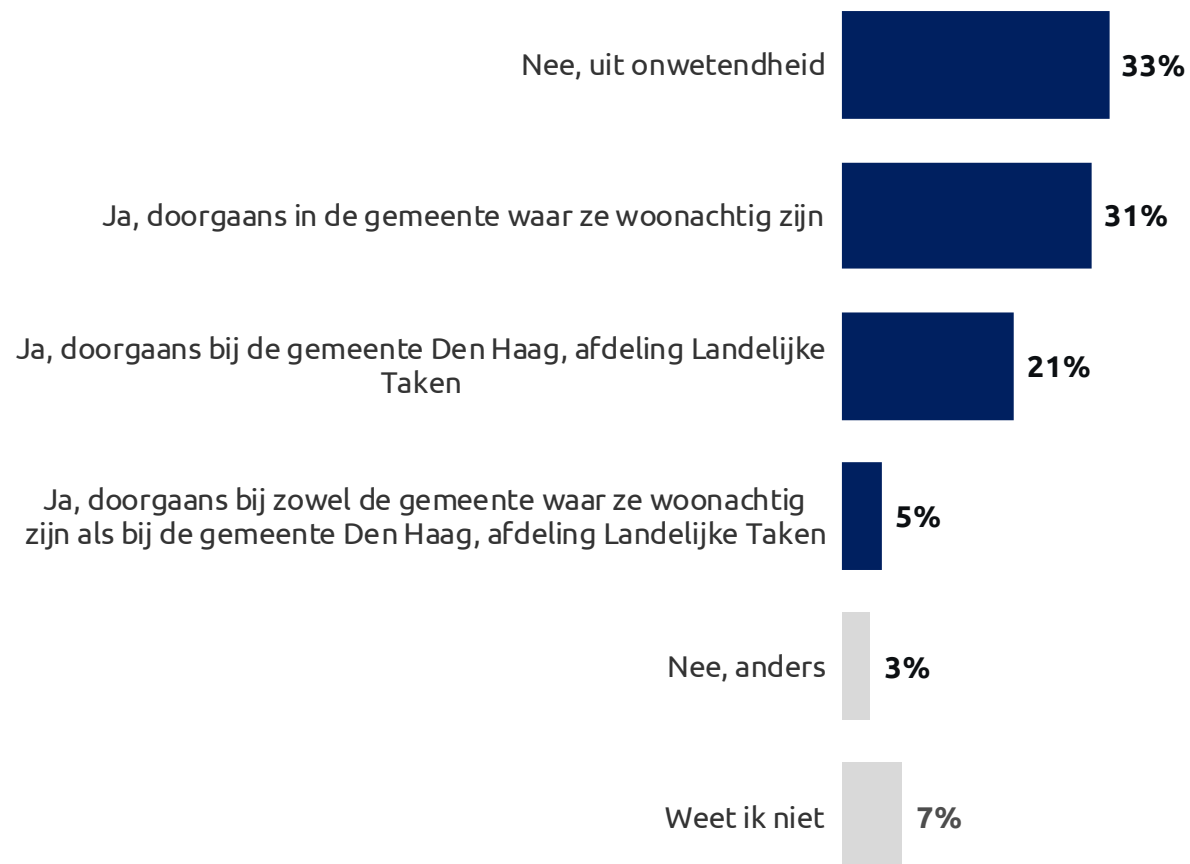

Groep 2 heeft meer klanten in de afgelopen drie jaar gehad die in het buitenland voor de wet zijn getrouwd, dan **groep 1** (meer dan 10: **72%** vs **33%**).

Q6. Naar schatting hoeveel van uw cliënten, die u in de afgelopen drie jaar in uw praktijk heeft gehad, zijn in het buitenland voor de wet getrouwd?
(Basis: heeft cliënten met een religieuze of culturele achtergrond, n=232)

Slechts een kwart laat het huwelijk registreren in Den haag bij de afdeling Landelijke Taken

Buitenlands huwelijk registreren in Nederland

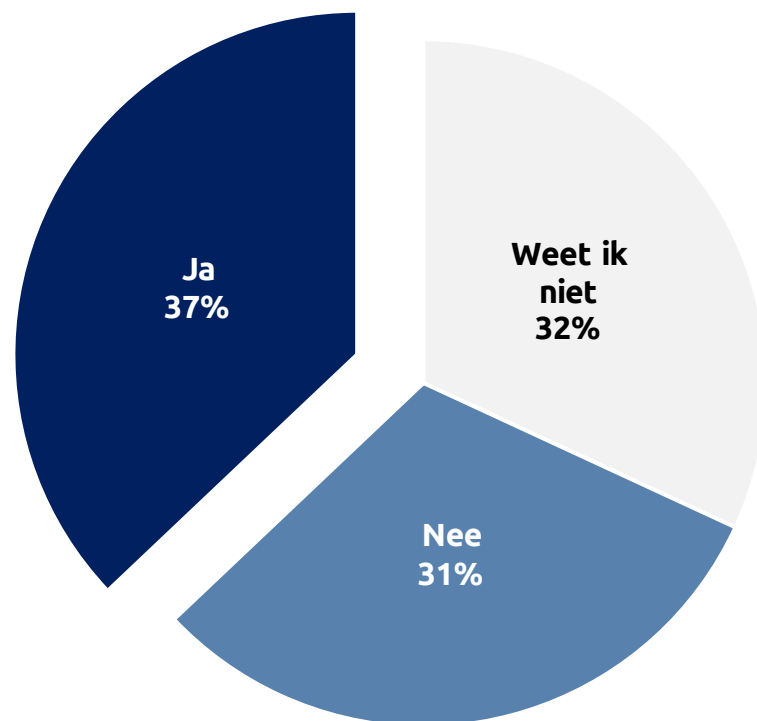

Groep 2 geeft aan vaker cliënten te hebben gehad die in het buitenland zijn gehuwd, die het huwelijk laten registreren in de gemeente waar ze wonen, dan **groep 1** (42% vs 26%).

Q7. Laten uw cliënten, die in het buitenland zijn gehuwd, die u in de afgelopen drie jaar in uw praktijk heeft gehad, het huwelijk registreren in Nederland? (Basis: heeft cliënten met een religieuze of culturele achtergrond, n=232)

Ruim één derde denkt dat cliënten bewust op zoek gaan naar een advocaat met dezelfde religieuze of culturele achtergrond

Client keuze voor advocaat met dezelfde culturele/religieuze achtergrond

Q8. Denkt u dat cliënten bewust kiezen / op zoek gaan naar een advocaat met dezelfde religieuze of culturele achtergrond?
(Basis: heeft cliënten met een religieuze of culturele achtergrond, n=232)

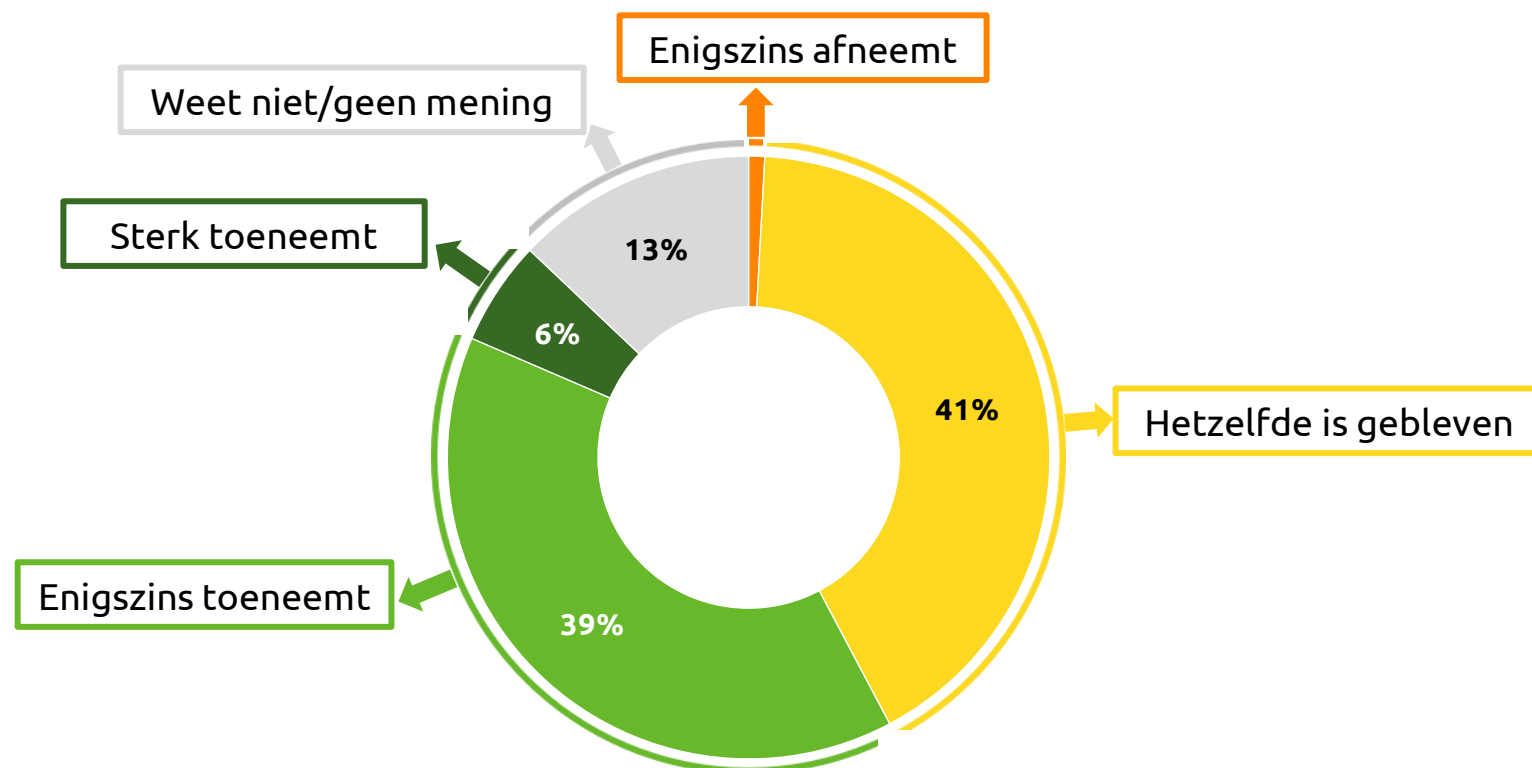

Interculturele scheidingen

Bijna de helft van de leden merkt dat het aantal interculturele scheidingen toeneemt...

Aantal interculturele scheidingen in afgelopen 5 jaar

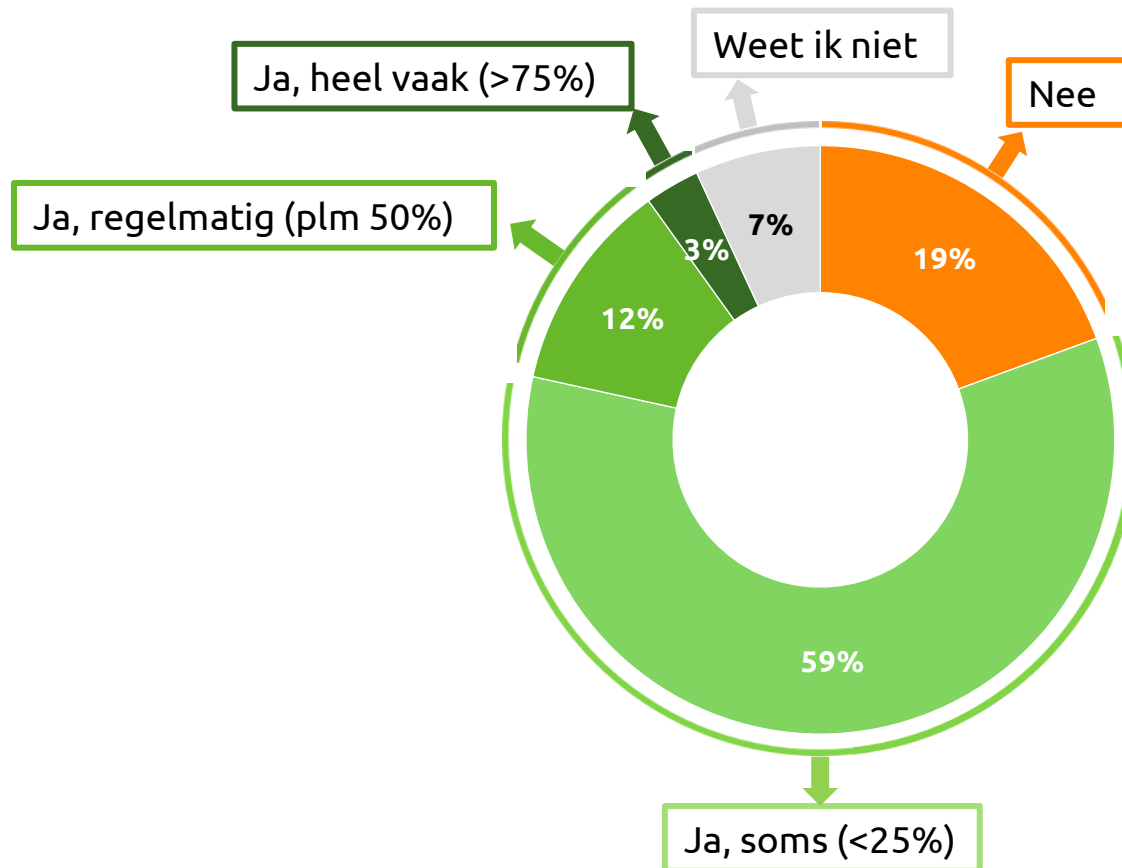

Groep 2 geeft aan dat het aantal interculturele scheidingen sterk is toegenomen in de afgelopen 5 jaar, vergeleken met **groep 1** (13% vs 2%).

Q14. Merkt u in uw praktijk dat het aantal interculturele scheidingen, in vergelijking met 5 jaar geleden: (Basis: heeft cliënten met een religieuze of culturele achtergrond, n=232)

... waarbij bijna driekwart weleens zaken tegenkomt waarbij interculturele verschillen de oorzaak zijn van scheiding...

Frequentie oorzaak scheiding door interculturele verschillen

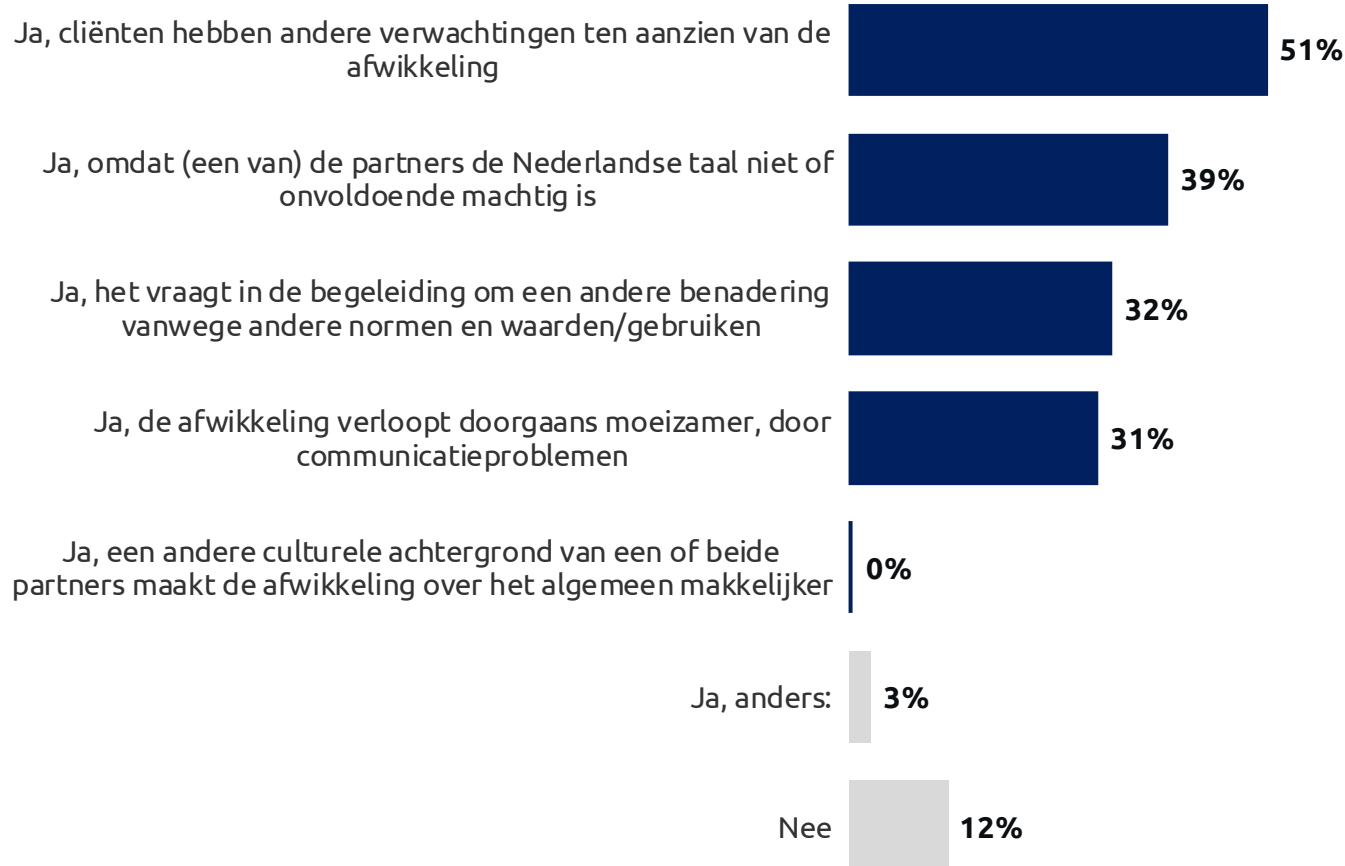

Niet verassend geeft **groep 2** aan vaker regelmatig zaken tegen te komen waarbij interculturele verschillen de oorzaak zijn van de scheiding, dan **groep 1** (25% vs 6%).

Q10. Komt u in uw praktijk weleens zaken tegen waarbij de interculturele verschillen tussen echtgenoten/partners de (voornaamste) oorzaak is van de scheiding?
(Basis: heeft cliënten met een religieuze of culturele achtergrond, n=232)

... en dat deze interculturele verschillen van invloed zijn op de afwikkeling, met name vanwege een andere verwachting van de afwikkeling...

Invloed van interculturele verschillen op afwikkeling scheiding

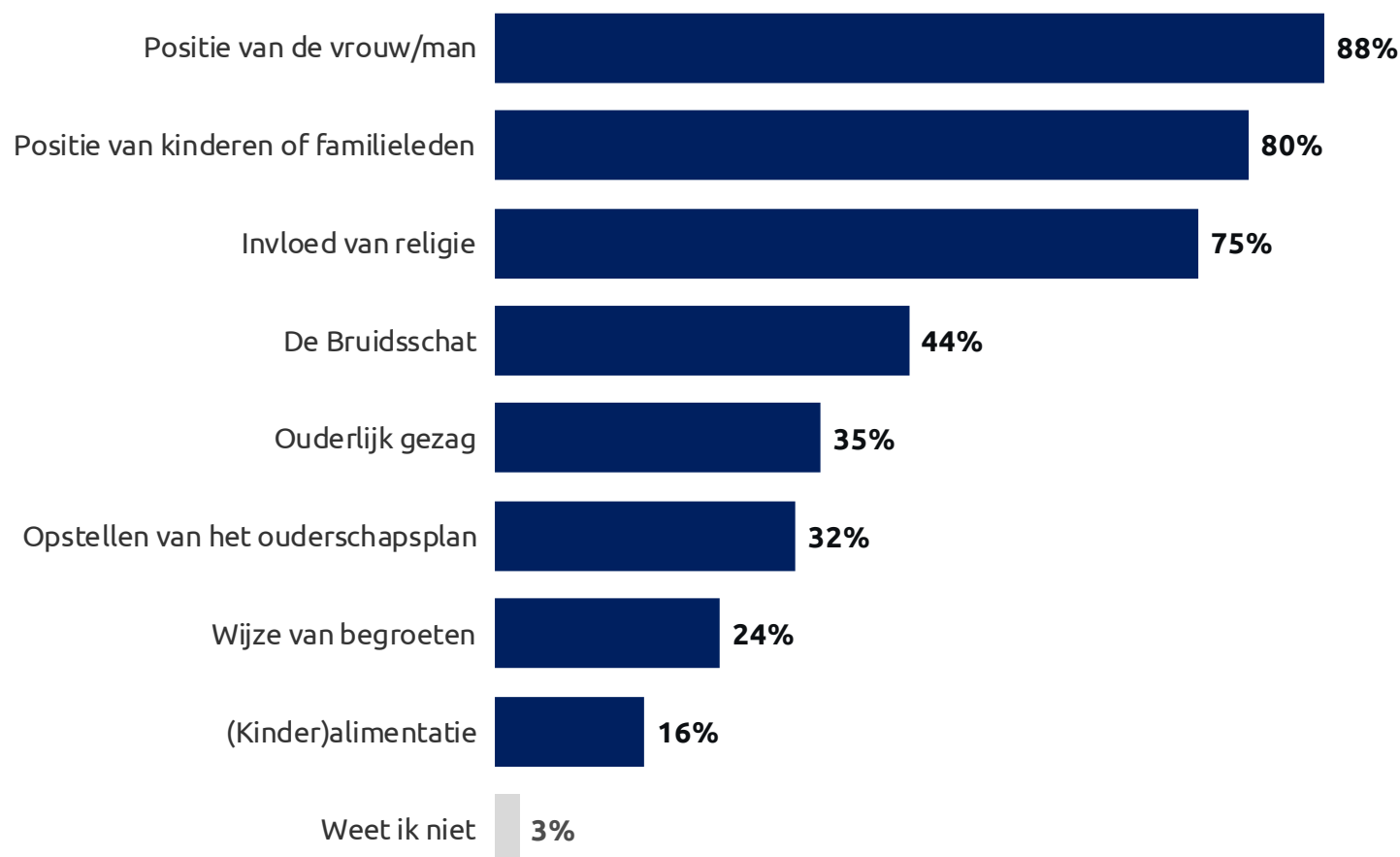

Groep 2 geeft vaker aan dat cliënten andere verwachtingen hebben ten aanzien van de afwikkeling van de scheiding dan **groep 1** (62% vs 47%). Ook geeft **groep 2** vaker aan dat de afwikkeling moeizamer verloopt door communicatieproblemen, dan **groep 1** (42% vs 26%).

Q11. Is uw ervaring dat interculturele verschillen van invloed zijn op de afwikkeling van de scheiding? *Meerdere antwoorden mogelijk*
(Basis: heeft cliënten met een religieuze of culturele achtergrond, n=232)

... waarbij de positie van de vrouw, man of kinderen en religie het meest vragen om een andere begeleiding bij cliënten...

Gebruiken die een andere begeleiding vereisen voor cliënten met een culturele achtergrond

Groep 2 acht vaker dat de invloed van religie vraagt om een andere begeleiding bij cliënten met andere dan de Nederlandse culturele achtergrond vergeleken met **groep 1** (89% vs 66%).

Q12. Welke gebruiken of maatstaven vragen een andere begeleiding bij cliënten met een andere dan de Nederlandse culturele achtergrond of cliënten met een ander wettelijke (referentie)kader., (Basis: vindt een andere benadering nodig, n=75)

... en er vaker problemen zijn bij een scheiding bij partners met verschillende culturele achtergronden

Stellingen over scheiding bij interculturele stellen | % (zeer) eens

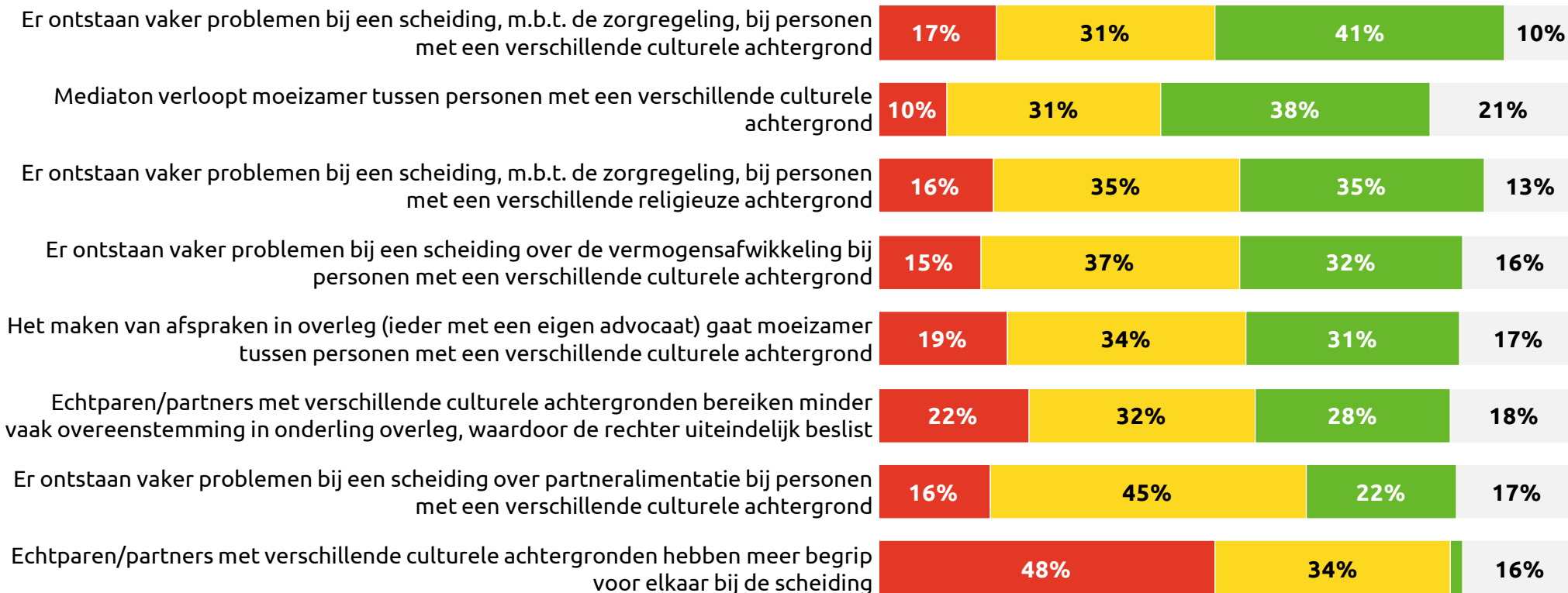

Groep 2 geeft vaker aan dat er problemen ontstaan over de partneralimentatie bij personen met een verschillende culturele achtergrond, dan groep 1 (**30%** vs **18%**).

Q13. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen? (Basis: heeft cliënten met een religieuze of culturele achtergrond, n=232)

Slechts een enkeling denkt dat partners met verschillende culturele achtergronden meer begrip voor elkaar hebben bij de scheiding

Stellingen over scheiding bij interculturele stellen

■ (Helemaal) mee oneens ■ Niet mee eens, niet mee oneens ■ (Helemaal) mee eens ■ Weet niet/geen mening

Q13. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen? (Basis: heeft cliënten met een religieuze of culturele achtergrond, n=232)

Open antwoorden: waarom er vaker problemen ontstaan bij een scheiding, m.b.t. de zorgregeling, bij personen met een verschillende culturele achtergrond

"Verschillende verwachtingen, andere inzichten, prioriteiten liggen anders. Verschilt uiteraard ook weer per zaak."

"Verschillen in cultuur vertalen zich regelmatig (niet altijd) in verschillen in opvoeding. Met een scheiding ontstaat wantrouwen/angst over die opvoeding."

"Onwetendheid, niet alleen op de inhoud (wetten en gebruiken in andere landen), maar vooral ook op gedrag (wat voor invloed heeft een bepaalde culturele achtergrond; wordt er bijvoorbeeld uit beleefdheid ingestemd met iets, terwijl men het er eigenlijk niet mee eens is)."

"Er bestaan afwijkende denkbeelden over hoe de zorgregeling vorm gegeven zou moeten worden en men denkt soms anders over de taakverdeling tussen de ouders."

"Men is opgegroeid vanuit een ander normbesef, vanuit andere gewoontes. Niet in alle culturen is het gebruikelijk dat de man een grote taak heeft in de opvoeding van de kinderen, terwijl naar Nederlandse normen en waarden dat inmiddels wel het geval is."

"De ouders maken zich zorgen dat de kinderen meer of teveel in de invloedsfeer van de andere ouder komen."

"Gelijkwaardige positie man vrouw niet vanzelfsprekend of grote afstand tussen woonplaatsen ouders wordt een praktisch probleem."

"Bij mensen die eenzelfde culturele achtergrond hebben is er vaak begrip voor dat ze naast elkaar zeggenschap hebben over de kinderen. Bij mensen van verschillende culturele achtergrond wekt dat regelmatig onbegrip en boosheid op."

"Door de verschillende culturele achtergronden van de (ex) partners hebben deze mensen soms uiteenlopende overtuigingen over welke zorgregeling het beste is voor hun kinderen, terwijl er - naar mijn mening - niet per sé één bepaald soort zorgregeling per definitie het beste is."

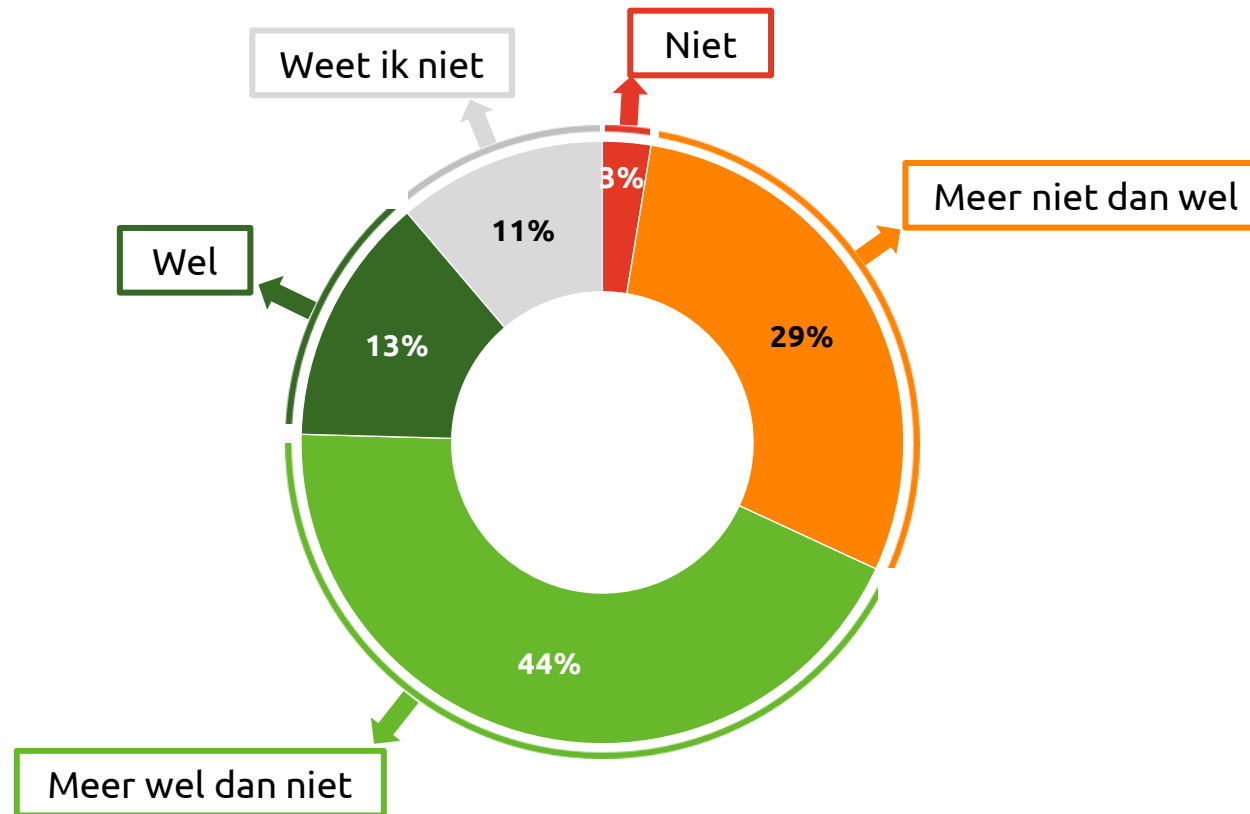
Q13a. Kunt u toelichten waarom u van mening bent dat er vaker problemen ontstaan bij een scheiding, m.b.t. de zorgregeling, bij personen met een verschillende culturele achtergrond? (Basis: vindt dat er vaker problemen zijn bij scheiding bij personen met verschillende culturele achtergrond, n=96)

Toepasselijk recht

Bijna 1 op de 3 denkt dat zijn/haar cliënten niet op de hoogte zijn van het feit dat er andere wetten gelden in Nederland dan in het land van herkomst

Cliënten kennis over verschil in wetgeving Nederland vs land van herkomst

Q15. In hoeverre zijn cliënten, die afkomstig zijn uit een ander land of daar tijdelijk hebben gewoond en in Nederland willen scheiden, op de hoogte van het feit dat er in Nederland andere wetten gelden dan in het land van herkomst? (Basis: heeft cliënten met een religieuze of culturele achtergrond, n=232)

Open antwoorden: waarom personen met een verschillende culturele achtergrond willen scheiden in Nederland

"Dat ze hier wonen en ook nog wel even woonachtig blijven."

"Het is wettelijk makkelijker om te scheiden in Nederland."

"Zonder kennis van zaken lijkt ze dat het makkelijkst omdat ze nu hier zijn."

"Echtscheidingsgrond wordt aangenomen en er is een gelijkwaardige scheiding mogelijk."

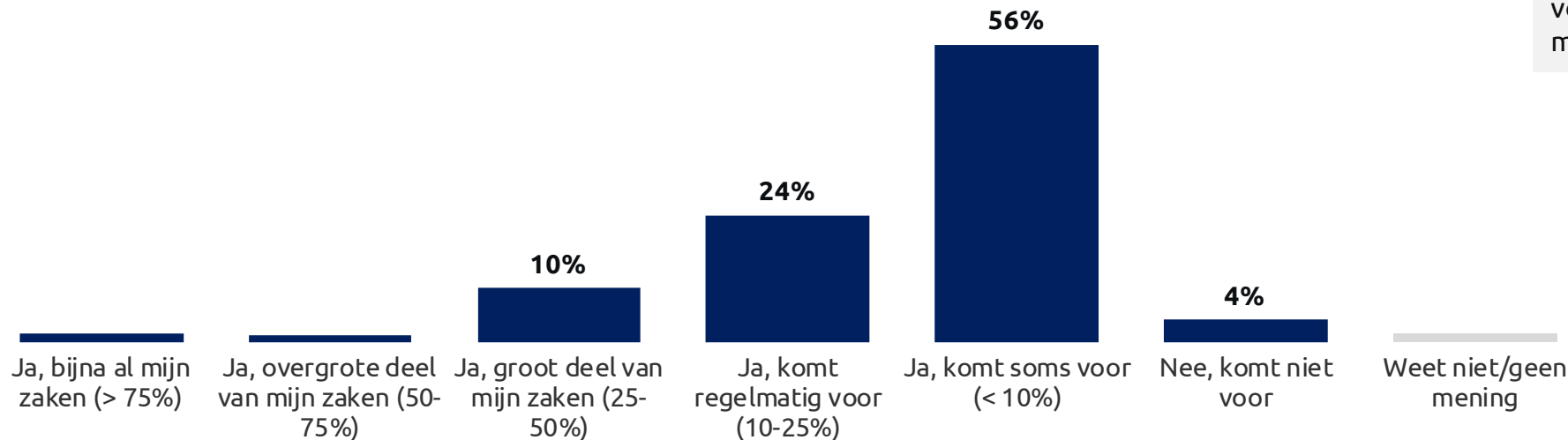
"Omdat zij hier op het moment van de huwelijksbreuk wonen en ze gehoord hebben dat scheiden hier eenvoudig is (geen gedoe met schuldvraag)."

Q16a. Wat is volgens u de reden dat zij in Nederland willen scheiden? (Basis: heeft cliënten met een religieuze of culturele achtergrond, n=232)

Bij ruim één derde komt het regelmatig of vaker voor dat bij de afwikkeling van een scheiding er een buitenlands recht van toepassing is...

Frequentie: toepassing van ander (buitenlands) recht op afwikkeling scheiding

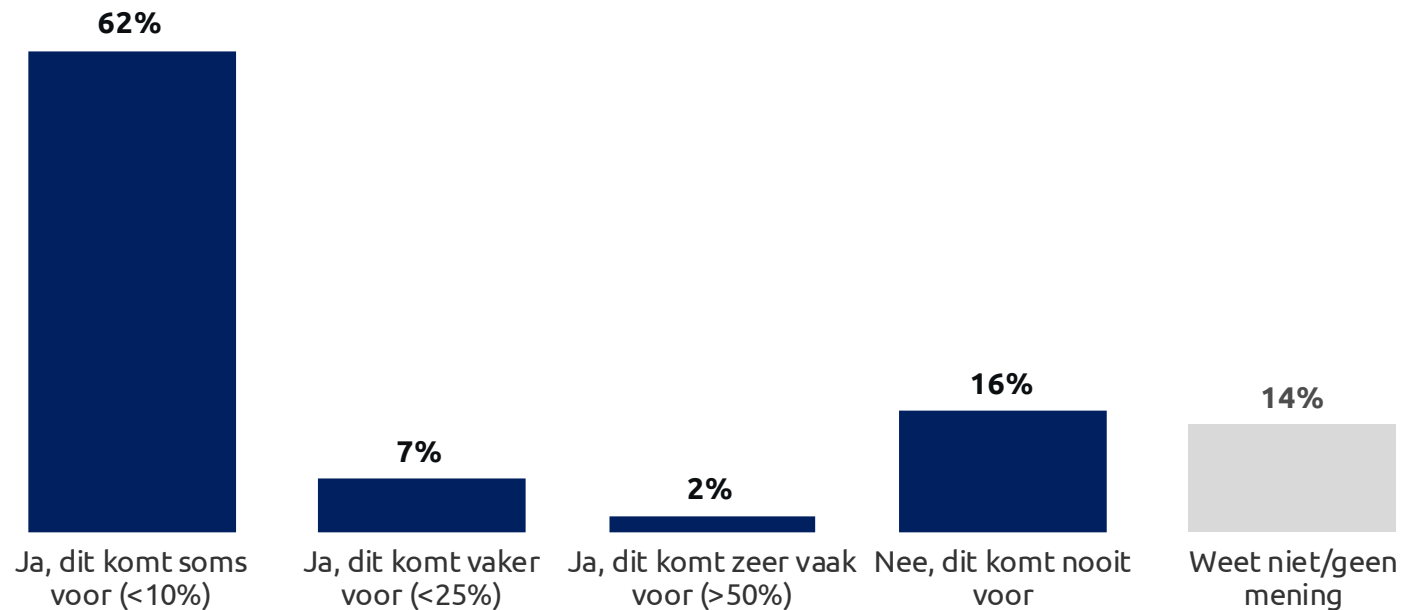

Groep 2 geeft aan dat het vaker voorkomt dat regelmatig (**41%** vs **17%**), in een groot deel van de zaken (**23%** vs **5%**) en in bijna al de zaken voorkomt (**4%** vs **1%**), vergeleken met **groep 1**.

Q17. Komt het in uw praktijk voor dat op de afwikkeling van (bepaalde onderdelen van) de (echt)scheiding een ander (buitenlands) recht van toepassing is dan het Nederlandse recht? (Basis: heeft cliënten met een religieuze of culturele achtergrond, n=232)

...het komt in de meeste gevallen slechts soms voor dat er een wijziging plaats vindt in het huwelijksvermogensregime gedurende het huwelijk door het wagonstelsel

Frequentie: wijziging huwelijksvermogensregime als gevolg van wagonstelsel

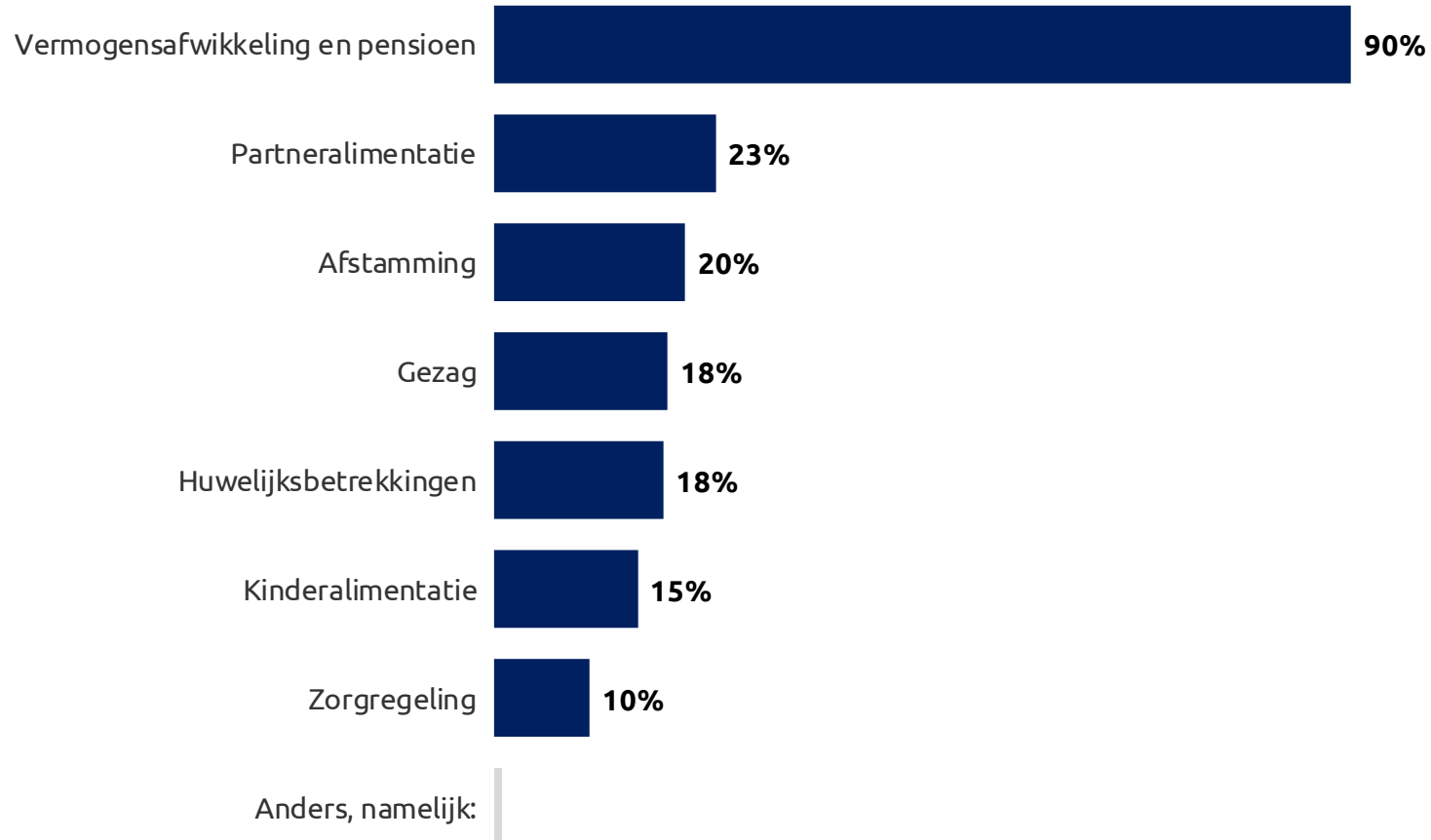

Groep 2 geeft aan dat het vaker voorkomt het toepasselijk recht op het huwelijksvermogensregime gedurende het huwelijk is gewijzigd als gevolg van het zgn. wagonstelsel (<25%: **13%** vs **4%**), vergeleken met **groep 1**.

Q24. Komt het in uw praktijk voor dat het toepasselijk recht op het huwelijksvermogensregime gedurende het huwelijk is gewijzigd als gevolg van het zgn. wagonstelsel (artikel 7 lid 2 Haags Huwelijksvermogensverdrag 1978)? (Basis: heeft cliënten met een religieuze of culturele achtergrond, n=232)

Wanneer er een buitenlands recht van toepassing is, heeft vooral invloed op de vermogensafwikkeling en het pensioen

Voorzieningen die beïnvloed worden door ander (buitenlands) recht

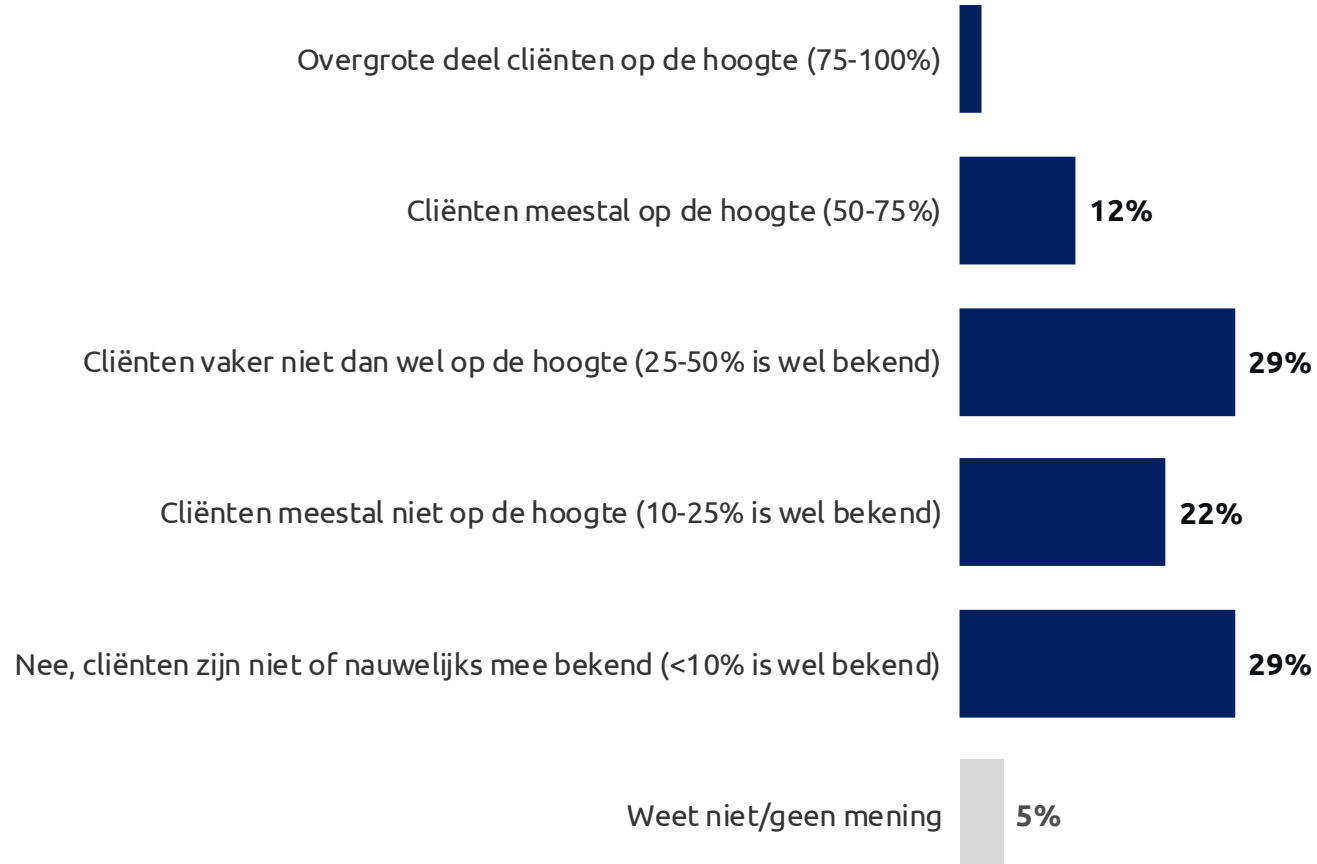

Wanneer er een ander recht van toepassing is op de afwikkeling van een echtscheiding, geeft **groep 2** aan dat afstamming (**35%** vs **13%**), partneralimentatie (**32%** vs **19%**) en huwelijkse betrekkingen (**28%** vs **13%**) vaker een rol spelen dan **groep 1**.

Q18. U geeft aan dat er weleens een ander (buitenlands) recht van toepassing is op de afwikkeling van de scheiding. Ten aanzien van welke voorzieningen speelt dit dan een rol? (Basis: er is weleens een ander recht van toepassing op de afwikkeling, n=218)

Grootste deel cliënten is niet op de hoogte van toepassing ander recht dan het Nederlandse...

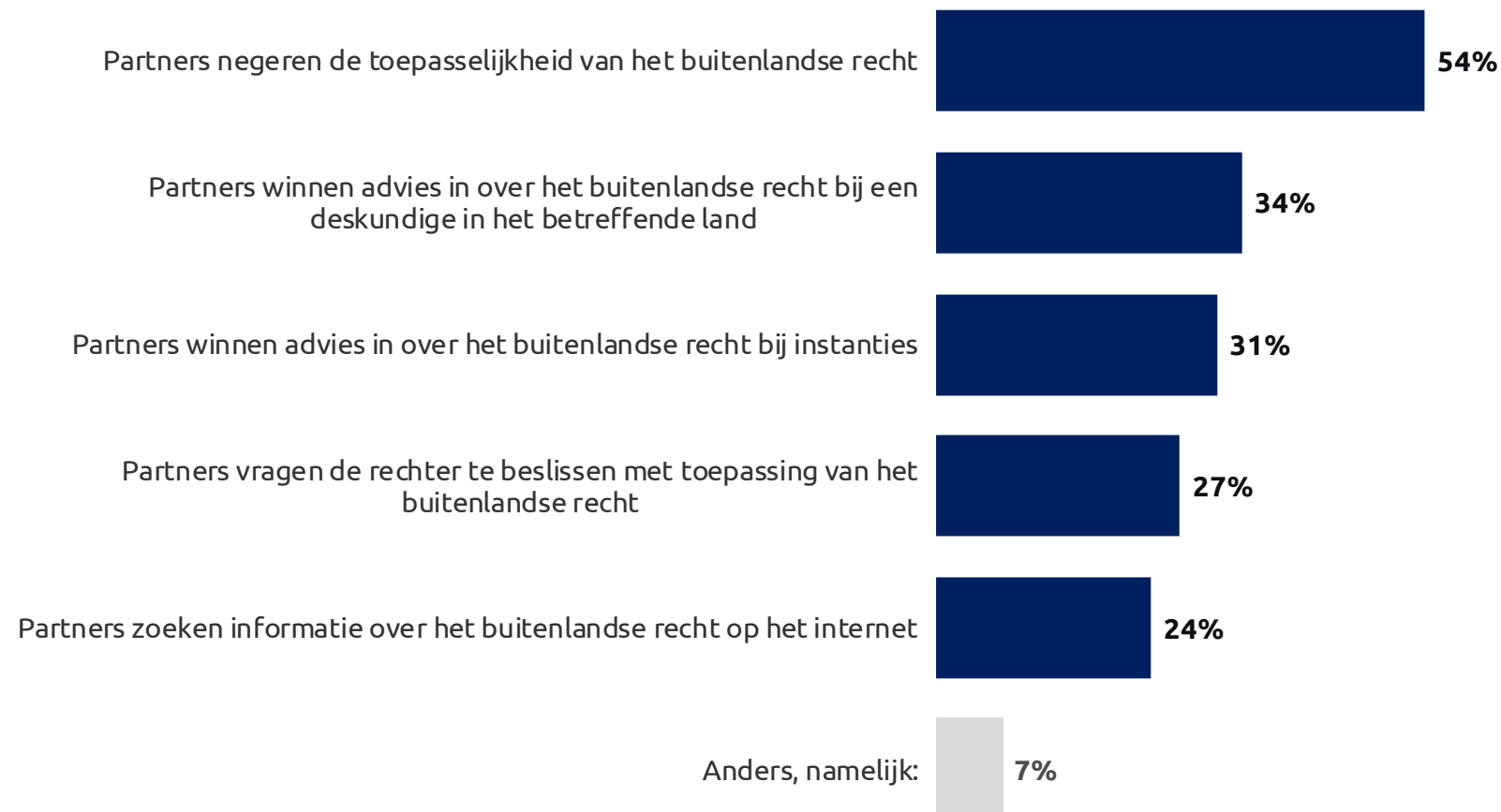
Frequentie: bekendheid van cliënten met toepassing van ander (buitenlands) recht dan Nederlands recht

Q19. Zijn cliënten er op voorhand mee bekend dat een ander recht dan het Nederlandse recht van toepassing is? (Basis: er is weleens een ander recht van toepassing op de afwikkeling, n=218)

... tegelijkertijd negeert ruim de helft de toepasselijkheid van het buitenlandse recht

Manier van omgang van advocaat/ cliënten met toepassing van ander (buitenlands) recht dan Nederlands recht

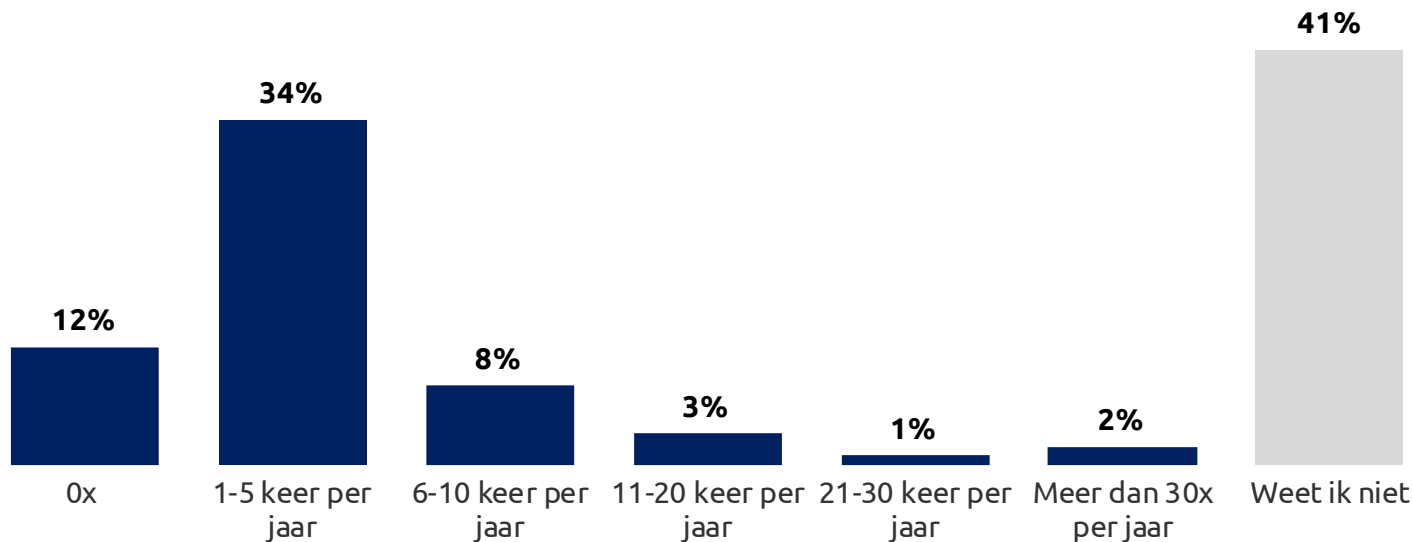
Q20. Hoe gaat u / gaan de partners met de toepasselijkheid van een buitenlands recht om? (Basis: er is weleens een ander recht van toepassing op de afwikkeling, n=218)

A person's hands are holding a bright red heart that has a visible crack running through it. The heart is positioned in the lower center of the frame. In the background, a simple wooden cross is mounted on a blue wall with vertical wooden slats. A dark blue horizontal band across the middle of the image contains the title text.

Religieuze scheiding

Ruim 1 op de 3 leden ziet de combinatie van een religieus met een wettelijk huwelijk 1 tot 5 keer per jaar terug in zijn praktijk...

Frequentie: huwelijk zowel voor de wet als een religieus huwelijk

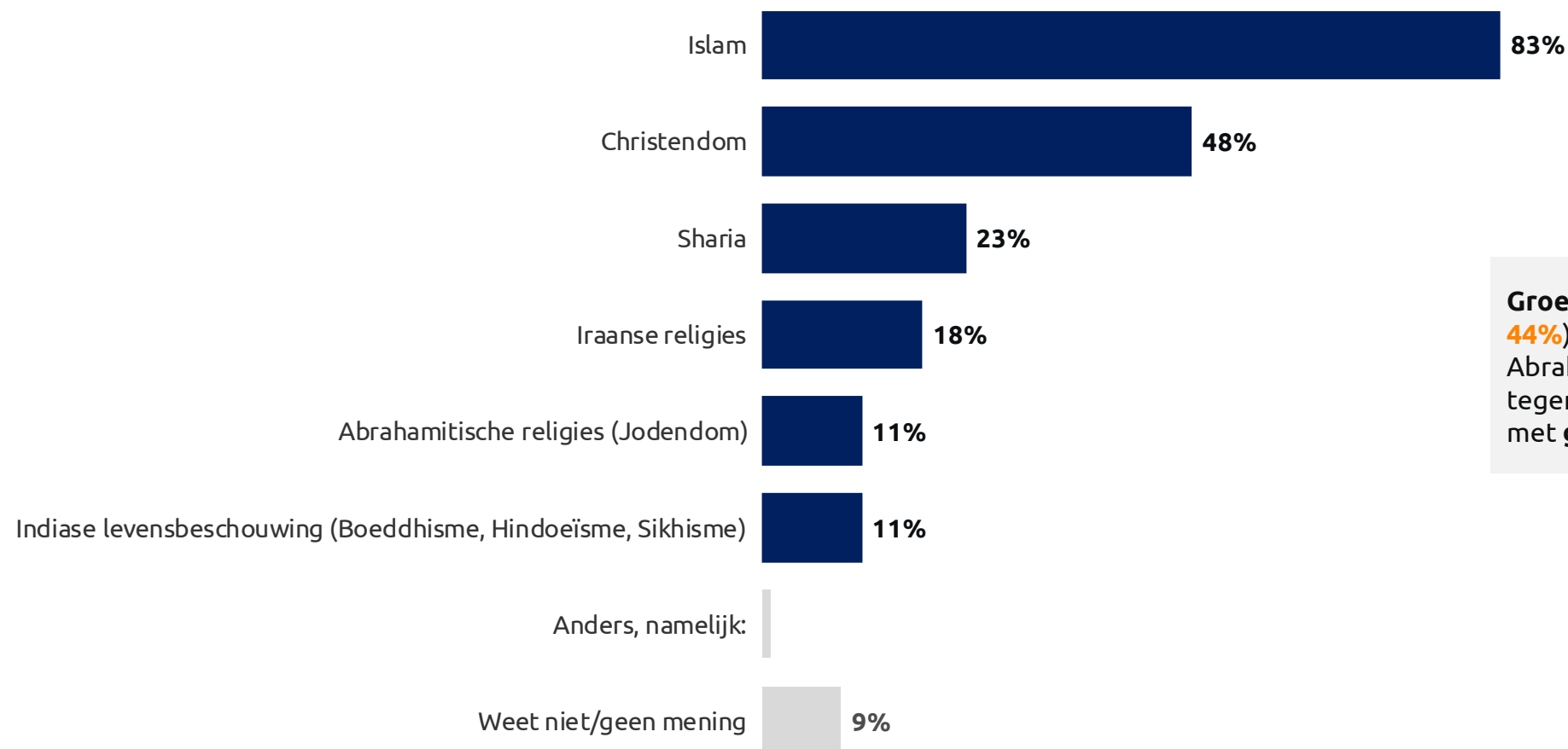

Groep 2 geeft vaker aan dat partners niet alleen voor de wet zijn gehuwd maar ook een religieus huwelijk zijn aangegaan, vergeleken met **groep 1** (meer dan 5 keer: **28%** vs **7%**).

Q21. Hoe vaak komt het in uw praktijk voor dat partners niet alleen voor de wet zijn gehuwd, maar ook een religieus huwelijk zijn aangegaan? (Basis: heeft cliënten met een religieuze of culturele achtergrond, n=232)

... waarbij Islamitische huwelijken veruit het meest voorkomen

Religieuze huwelijken

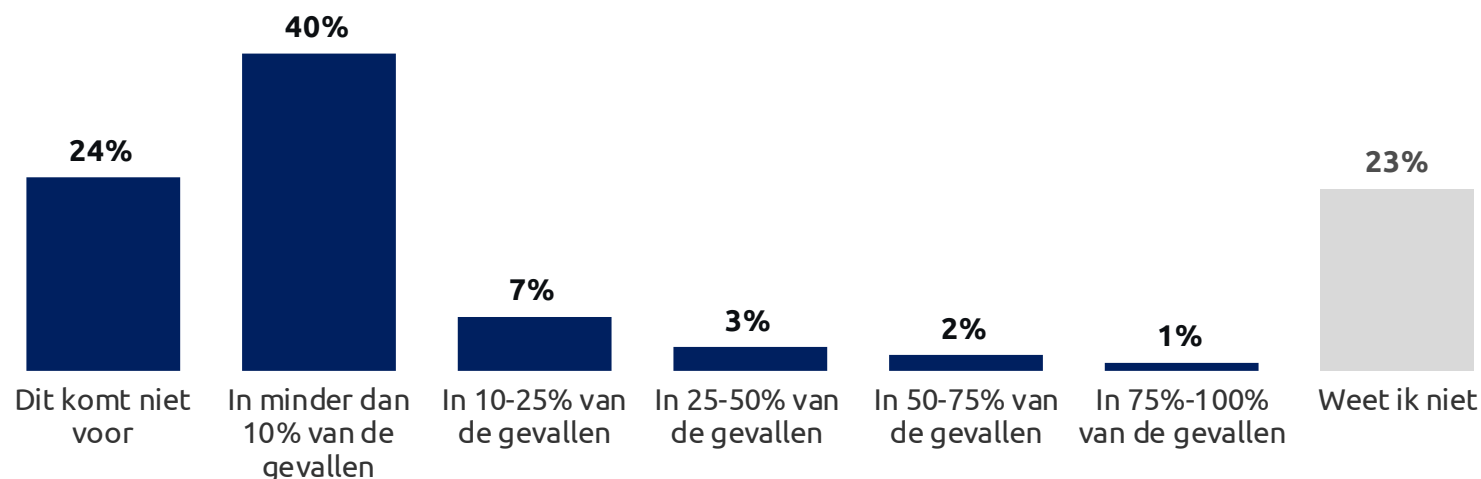

Groep 2 geeft vaker christelijke- (58% vs 44%), Indiase- (22% vs 6%) en Abrahमितische- (20% vs 7%) huwelijken tegen te komen in de praktijk, vergeleken met **groep 1**.

Q22. Welke religieuze huwelijken bent u in uw praktijk tegen gekomen? (Basis: heeft religieus huwelijk meegemaakt, n=205)

In de meerderheid van deze religieuze echtscheidingen komt het niet of weinig voor dat partners niet willen meewerken

Frequentie: oncoöperatieve partner religieuze echtscheiding

Groep 2 geeft aan dat het vaker in 10-25% van de gevallen voorkomt dat partners niet willen meewerken aan de religieuze echtscheiding (**12%** vs **4%**), vergeleken met **groep 1**.

Q23. Hoe vaak komt het in uw praktijk voor dat een van de partners niet wil meewerken aan de religieuze echtscheiding? (Basis: heeft religieus huwelijk meegemaakt, n=205)

A close-up photograph of a person's hands, wearing a grey long-sleeved shirt, organizing papers in a filing cabinet drawer. The drawer is filled with numerous black plastic file folders. The person is using their fingers to adjust one of the folders. In the background, a light blue filing cabinet with a silver handle is visible. A semi-transparent dark blue banner is overlaid on the left side of the image, containing the word 'Bijlagen' in white text. A red triangular graphic element is in the bottom right corner, featuring a white logo.

Bijlagen

Bijlage

Onderzoekstechnische informatie - kwantitatief

Veldwerkperiode

Het veldwerk is uitgevoerd in de periode 6 juli 2021 tot 16 juli.

Methode respondentenselectie

De klant heeft de unieke uitnodigingslinks naar het eigen ledenbestand gestuurd

Weging

De onderzoeksdata zijn niet gewogen

Responsverantwoording online onderzoek

In de veldwerkperiode is aan 950 personen een uitnodigingsmail verstuurd. Op de slotdatum van het veldwerk (zie bij Veldwerkperiode) was het gewenste aantal vragenlijsten ingevuld en is de toegang tot de vragenlijst op internet afgesloten.

Bewaartermijn primaire onderzoeksbestanden

Digitaal beschikbare primaire onderzoeksbestanden worden tenminste 12 maanden na afronden van het onderzoek bewaard. Beeld- en geluidsopnames op cd en niet digitaal beschikbare schriftelijke primaire bestanden zoals ingevulde vragenlijsten, worden tot 12 maanden na afronden van het onderzoek bewaard.

Overige onderzoekstechnische informatie

Overige onderzoekstechnische informatie en een exemplaar van de bij dit onderzoek gehanteerde vragenlijst is op aanvraag beschikbaar voor de opdrachtgever.

Wij verminderen onze footprint

Motivaction
is ISO 14001-
gecertificeerd

Motivaction
gebruikt
energiezuinige
auto's

Motivaction
gebruikt groene
stroom

Motivaction
gebruikt uitsluitend
papier met een FSC-
label

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage - anders dan integrale publicatie - is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International B.V.

Beeldmateriaal

Motivaction heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Motivaction.

Pers- en publicatiebeleid

Het vermelden van de naam van Motivaction in persberichten en/of andere publicaties over door Motivaction uitgevoerd onderzoek is gebonden aan een aantal voorwaarden, zoals vastgelegd in ons [Pers- en publicatiebeleid](#).

Motivaction International B.V.

Marnixkade 109F
1015ZL Amsterdam

Postbus 15262
1001MG Amsterdam

020 589 83 83

info@motivaction.nl

www.motivaction.nl

Motivaction International B.V.
onderschrijft de MOA-richtlijn 1,5 meter marktonderzoek

Weet wat mensen drijft.

motivaction
insights and strategy